momentum
wheels for humanity

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ЯК ПРОЙТИ ОЦІНЮВАННЯ ПОВСЯКДЕННОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ

СУЧАСНА, ПРОЗОРА ПРОЦЕДУРА

2026

ЗМІСТ

01. ПЕРШИЙ КРОК: ЗВЕРНЕННЯ ДО СВОГО ЛІКУЮЧОГО ЛІКАРЯ	3
02. ПІДГОТОВКА ДОКУМЕНТІВ	4
03. ВІДПРАВЛЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО НАПРАВЛЕННЯ НА ОЦІНЮВАННЯ	5
04. ПЕРЕВІРКА ДОКУМЕНТІВ	6
05. ПОСТАНОВКА В ЕЛЕКТРОННУ ЧЕРГУ	7
06. ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ДАТУ ТА ЧАС РОЗГЛЯДУ	8
07. ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНЮВАННЯ ЕКСПЕРТНОЮ КОМАНДОЮ	8
08. МОЖЛИВІСТЬ НАПРАВЛЕННЯ НА ДОДАТКОВІ ОБСТЕЖЕННЯ	9
09. ПРАВА ОСОБИ ПІД ЧАС ОЦІНЮВАННЯ	10
10. ТЕРМІНИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ	10
11. ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ТА ЙОГО СТРУКТУРА	10
12. НАДСИЛАННЯ РІШЕННЯ ЕКСПЕРТНОЇ КОМАНДИ	10
13. ОБМІН ДАНИМИ	13
14. ПОДАЛЬШІ ДІЇ ПІСЛЯ ОТРИМАННЯ РІШЕННЯ	14
15. ОСКАРЖЕННЯ РІШЕННЯ ЕКСПЕРТНОЇ КОМАНДИ	15

01. ЗВЕРНЕННЯ ДО СВОГО ЛІКУЮЧОГО ЛІКАРЯ

Вам необхідно звернутися до свого лікуючого лікаря, який спеціалізується на захворюванні, що спричинило значні порушення здоров'я, які можуть бути підставою для встановлення інвалідності чи ступеню втрати професійної працездатності. Це перший необхідний крок для взаємодії в межах процесу оцінювання. **Направлення на оцінювання здійснюється в таких випадках:**

1. Настання строку повторного огляду/оцінювання або необхідність встановлення інвалідності по досягненню дитиною з інвалідністю повноліття
2. Наявність стійкого або необоротного характеру захворювання
3. Тимчасова непрацездатність триває безперервно протягом 120 календарних днів
4. Тимчасова непрацездатність, що спричинена одним і таким самим захворюванням або станом, тривала з перервами, але загалом протягом 150 календарних днів протягом року
5. Захворювання на туберкульоз (через 10 місяців з дня настання непрацездатності незалежно від безперервності)
6. Необхідність встановлення ступеня втрати професійної працездатності
7. Проведення пацієнту медичних інтервенцій чи встановлення діагнозів, які є підставою для направлення на оцінювання (додатки 1 та 2 у постанові КМУ № 1338)
8. Необхідність зміни причини інвалідності
9. Необхідність оновлення рекомендацій, які є частиною ІПР
10. Визначення медичних показань для забезпечення автомобілем і протипоказань до керування ним (у т. ч. для батьків або законних представників дитини з інвалідністю)
11. Призначення ДЗР та/або медичних виробів
12. Встановлення причинного зв'язку інвалідності з хворобами, перенесеними у дитинстві
13. Визначення потреби в постійному сторонньому догляді та інших соцпослугах

Після проведення необхідних діагностичних, лікувальних і реабілітаційних заходів за наявності станів, що відповідають Критеріям направлення на оцінювання, лікар формує в електронній системі направлення на оцінювання повсякденного функціонування особи.

У новій системі лікарсько-консультативна комісія (ЛКК) більше не бере участі у затвердженні направлень на оцінювання. Водночас ЛКК виконує решту своїх функцій у закладі.

Для військовослужбовців голова ВЛК, як і лікуючий лікар, має право сформувати направлення для оцінювання та отримання статусу інвалідності.

02. ПІДГОТОВКА ДОКУМЕНТІВ

ПІДГОТУЙТЕ:

Паспорт громадянина України, або інший документ, що посвідчує особу, РНОКПП (за наявності)**, військово-обліковий документ** (за наявності)

Медичну документацію, що підтверджує ваш діагноз та в якій відображено стан вашого здоров'я, зокрема документи про раніше встановлену інвалідність

Документи, що **засвідчують причини інвалідності** (за наявності)

Адресу електронної пошти пацієнта або довіреної особи

Адресу для отримання паперових листів поштою (за потреби)

Якщо ви втратили попередню довідку МСЕК, то зверніться до територіального відділення Пенсійного фонду з проханням надати копії виписки з акта огляду медико-соціальної експертної комісії з метою подальшого її використання.

Документи можна подати у паперовій формі для їх сканування в закладі охорони здоров'я під час формування направлення на оцінювання. Якщо ви маєте ці документи в електронному вигляді, ви можете передати їх лікареві одразу в електронній формі. У випадку бажання присутності уповноваженої особи на оцінюванні до справи має бути прикріплена відповідна заява з інформацією про таку особу.

ДЕТАЛЬНІШЕ ПРО ВЕСЬ ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ – НА САЙТІ МОЗ

03. ВІДПРАВЛЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО НАПРАВЛЕННЯ НА ОЦІНЮВАННЯ

На основі поданих документів лікуючий лікар створює структуровану електронну форму направлення в електронній системі і прикріплює до неї всі документи пацієнта. Електронна система є безоплатною і доступною закладам охорони здоров'я усіх форм власності (державної, комунальної, приватної).

У формі міститься необхідна інформація про причини та мету направлення на оцінювання. Разом із лікарем обирається бажана форма проведення оцінювання відповідно до затверджених критеріїв:

- **ОЧНА**
  за особистої присутності особи.
- **ЗАОЧНА**
  без особистої присутності.
- **З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕЛЕМЕДИЦИНИ**
  через засоби дистанційного зв'язку.
- **ВИЇЗНА**
  за місцем перебування або лікування особи.

Також пацієнт разом із лікарем обирає заклад охорони здоров'я з відповідною експертною командою для проведення оцінювання.

У кожному закладі існує дві і більше команд одного профілю. Пацієнт може пройти оцінювання в закладі незалежно від місця реєстрації. На одного пацієнта може існувати лише одна чинна справа.

У разі відсутності технічної можливості використовувати електронну систему, інформація про що оприлюднюється на вебсайті МОЗ, опрацювання направлень, документів та процес оцінювання здійснюються із застосуванням паперового документообігу за формами, встановленими МОЗ. Після появи технічної можливості такі рішення та документи підлягають негайному внесенню до системи.

04. ПЕРЕВІРКА ДОКУМЕНТІВ

Адміністратор закладу охорони здоров'я отримає сформоване вашим лікарем направлення, перевірить його та додані до нього документи на повноту та відповідність вимогам, зокрема в частині відповідності форми розгляду та критеріям направлення на оцінювання.

АДМІНІСТРАТОР МАЄ ПРАВО ПОВЕРНУТИ ДОКУМЕНТИ ЛІКУЮЧОМУ ЛІКАРЮ ДЛЯ ДООПРАЦЮВАННЯ У РАЗІ:

- наявності помилок;
- невідповідності критеріям направлення на оцінювання;
- відсутності необхідних документів, що повинні бути додані до направлення, зазначених у пунктах 21 і 22 Порядку проведення оцінювання повсякденного функціонування особи;
- неналежної якості копій документів, які додані до направлення, що унеможливлює ознайомлення з ними.

У таких випадках адміністратор повертає документи протягом 5 робочих днів з моменту їх надходження із зазначенням причини повернення.

Після усунення недоліків лікуючий лікар може повторно направити документи до цього ж закладу або до іншого, де наявна відповідна до справи команда.

Якщо справа якісно оформлена та відповідає критеріям, то адміністратор зазначає розмір справи (кількість сторінок медичних документів) та часовий інтервал, необхідний для розгляду, а також позначає справу в електронній системі як готову до постановки в чергу на оцінювання.

05. ПОСТАНОВКА В ЕЛЕКТРОННУ ЧЕРГУ

Розгляд справ здійснюється в порядку черговості на підставі електронної черги, яку формує електронна система. Розподіл справ між командами відбувається за принципом випадковості.

Система обирає експертну команду відповідно до збігу профілю команди та основного діагнозу і доступності часу, який необхідний для розгляду.

Надалі буде запроваджено функціонал, де склад команди формуватиметься індивідуально для кожного випадку відповідно до основного та супутніх діагнозів пацієнта.

Після постановки в чергу до дня розгляду справи ані адміністратор, ані члени команди не знатимуть, чию справу вони будуть розглядати. Так само пацієнт не матиме доступу до персонального складу команди, що проводитиме оцінювання.

06. ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ДАТУ ТА ЧАС РОЗГЛЯДУ

Після прийняття адміністратором направлення до розгляду **інформація про форму, дату та час розгляду надсилається**:

- пацієнту або довіреній особі пацієнта на зазначену в направленні адресу електронної пошти або рекомендованим листом (у разі відсутності електронної пошти);
- в електронній системі для лікаря, який направив.

07. ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНЮВАННЯ ЕКСПЕРТНОЮ КОМАНДОЮ

У день оцінювання членам експертної команди відкривається доступ до справи та даних особи. Лікарі мають ознайомитись з документами справи та ідентифікувати особу, якій проводиться оцінювання, перевіривши документи, що посвідчують особу. Також лікарі мають зазначити відсутність конфлікту інтересів щодо особи, якій проводиться оцінювання.

Під час оцінювання формується протокол, де фіксується позиція кожного лікаря в команді з кожного питання, після чого приймається колегіальне рішення.

У ПРИЗНАЧЕНИЙ ЧАС ОЦІНЮВАННЯ ЕКСПЕРТНА КОМАНДА:

проводить оцінювання повсякденного функціонування (досліджує всі надані документи, а також відповідні медичні записи, що підтверджують стан здоров'я особи, щодо якої проводиться оцінювання)

приймає рішення відповідно до зазначеної у направленні на оцінювання мети, наприклад, щодо встановлення чи не встановлення інвалідності

Прийняте рішення в електронній системі мають підписати усі члени команди за допомогою електронних підписів. У разі складення експертною командою документів в паперовій формі такі документи підписуються усіма членами команди.

СПРАВА МОЖЕ БУТИ НЕ РОЗГЛЯНУТА АБО ЇЇ РОЗГЛЯД ПРИЗУПИНЕНО У ВИПАДКАХ:

1. Форс-мажору, як-то тривала повітряна тривога, обстріл, мінування.
2. Якщо пацієнт не з'явився на очне, дистанційне або виїзне оцінювання.
3. Конфлікту інтересів у лікаря щодо особи, якій проводять оцінювання.
4. Направлення на додаткові медичні обстеження.
5. Потреби в архівній справі МСЕК (щодо оригіналів причинно-наслідкових документів).

08. МОЖЛИВІСТЬ НАПРАВЛЕННЯ НА ДОДАТКОВІ ОБСТЕЖЕННЯ

У разі потреби експертна команда може направити особу на додаткове медичне обстеження. Така можливість дозволяється лише один раз, щоб не затягувати прийняття рішення, крім випадків, коли за результатами такого обстеження було виявлено нові, не зазначені в доданій до направлення медичній документації, стани, діагнози або порушення структури та функцій організму, що потребують додаткового обстеження.

На час очікування результату додаткового медичного обстеження розгляд справи призупиняється. Рішення у справі приймається після отримання та врахування результатів додаткового обстеження. Подальший розгляд може проводитись без обов'язкової присутності пацієнта.

09. ПРАВА ОСОБИ ПІД ЧАС ОЦІНЮВАННЯ

ОСОБА МАЄ ПРАВО (КРІМ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ РОЗГЛЯДУ):

Самостійно **здійснювати аудіо- чи відеозапис** процесу оцінювання. При цьому не допускається публічне використання записів розгляду справи без згоди осіб, що присутні на них

Залучити **уповноваженого представника**, подавши відповідну заяву лікарю, який формує направлення на оцінювання

10. ТЕРМІНИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

Розгляд справи експертною командою повинен бути завершений **не пізніше 30 календарних днів з дня прийняття закладом охорони здоров'я електронного направлення до розгляду** (позначка адміністратора, що справа готова до постановки в чергу).

Рішення приймаються експертною командою в день розгляду справи, крім випадків необхідності проведення додаткового обстеження або зміни складу експертної команди.

11. ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ТА ЙОГО СТРУКТУРА

За результатами оцінювання експертна команда встановлює або визначає:

- ступінь обмеження життєдіяльності особи;
- потребу у продовженні тимчасової непрацездатності;
- інвалідність, фіксацію причин та часу її настання;

- ступінь втрати професійної працездатності (у відсотках);
- наявність медичних показань на право одержання особою з інвалідністю автомобіля і протипоказання до керування ним;
- потребу в постійному сторонньому догляді;
- потребу в отриманні соціальної, психолого-педагогічної, професійної, трудової та/або фізкультурно-спортивної реабілітації;
- обсяги та види необхідних ДЗР та/або медвиробів;
- потребу в отриманні реабілітаційної допомоги у сфері охорони здоров'я;
- ступінь стійкого обмеження життєдіяльності згідно з яким, людину можуть направити у стаціонарні відділення центрів соціального обслуговування;
- причину смерті особи з інвалідністю або особи, ступінь втрати працездатності якої визначений у відсотках на підставі свідоцтва про смерть (у разі, коли законодавством передбачається надання пільг членам сім'ї померлого).

Якщо було встановлено інвалідність, то в рамках рішення буде також сформовано рекомендації, які **є медичною частиною індивідуальної програми реабілітації**. У них буде відображена потреба особи в допоміжних засобах реабілітації, медичних виробах та необхідність отримання послуг в інших сферах її життя. Ці рекомендації діють протягом усього строку, на який встановлено інвалідність.

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОТРЕБИ В ОТРИМАННІ ПОСЛУГ В ІНШИХ СФЕРАХ, ТО РЕКОМЕНДАЦІЇ МІСТИТИМУТЬ ТАКІ СКЛАДОВІ:

МЕДИЧНА

Потреба в отриманні реабілітації в сфері охорони здоров'я (при цьому якщо така потреба виявлена ще під час розгляду пацієнтові буде сформовано електронне направлення на цю послугу), потреба у забезпеченні допоміжними засобами реабілітації та медичними виробами, санаторно-курортному лікуванні

ТРУДОВА

Визначає потребу у визначенні можливого облаштування робочого місця, в професійній і трудовій реабілітації та загальні обмеження в професійній діяльності, що можуть значно вплинути на погіршення здоров'я; надає рекомендації звернутися до центру зайнятості або онлайн для отримання безкоштовних послуг з профорієнтації, перенавчання тощо

ОСВІТНЯ

Визначає потребу в психолого-педагогічній реабілітації, а також рекомендацію звернутися до інклюзивно-ресурсного центру для проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку особи

СОЦІАЛЬНА

Визначає потребу в соціальній і побутовій реабілітації, а також надає рекомендації звернутися до інших уповноважених органів для вирішення питання щодо призначення державної допомоги або пенсії по інвалідності, потреби в проведенні оцінки щодо отримання соціальних послуг

У разі проведення очного або виїзного розгляду справи, роздрукована форма прийнятого рішення та рекомендації у зв'язку з прийнятим рішенням, які є частиною індивідуальної програми реабілітації (у разі встановлення інвалідності), надаються людині на підпис.

ВАЖЛИВО:

- Датою встановлення інвалідності вважається дата надходження до експертної команди направлення на проведення оцінювання (позначка адміністратора, що справа готова до постановки в чергу).

- У разі, якщо строк повторного огляду особою з інвалідністю пропущено з поважних причин або в разі визнання її знову особою з інвалідністю, виплата пенсії по інвалідності відновлюється з дня, з якого припинено виплату, до дня повторного огляду, але не більш як за три роки, якщо експертна команда визнає її за цей період особою з інвалідністю. При цьому, якщо під час повторного огляду особи з інвалідністю переведено на іншу групу інвалідності (вищу або нижчу), пенсія за зазначений період виплачується за попередньою групою інвалідності.

12. НАДСИЛАННЯ РІШЕННЯ ЕКСПЕРТНОЇ КОМАНДИ

ПІСЛЯ ЗАВЕРШЕННЯ ОЦІНЮВАННЯ ВИТЯГ З РІШЕННЯ ЕКСПЕРТНОЇ КОМАНДИ НАДСИЛАЄТЬСЯ:

- На адресу електронної пошти людини, яка проходила оцінювання.

- У разі відсутності електронної пошти – рекомендованим листом (протягом 5 днів) на адресу задекларованого/зареєстрованого місця проживання (перебування).

- В електронній системі – для лікаря, який направив на оцінювання (за запитом людини він може роздрукувати та надати їй у паперовій формі).

13. ОБМІН ДАНИМИ

Інформація з рішення передається через електронну систему до Міністерства соціальної політики України для подальшого використання при призначенні пенсії або соціальних виплат, забезпеченні допоміжними засобами реабілітації або соціальними послугами.

Також у разі встановлення інвалідності або ступеня втрати працездатності експертна команда повідомляє територіальному центру комплектування та соціальної підтримки про призовників та військовозобов'язаних.

14. ПОДАЛЬШІ ДІЇ ПІСЛЯ ОТРИМАННЯ РІШЕННЯ

Після отримання витягу з рішення експертної команди процес реалізації прав починається із самостійного звернення особи до відповідних установ залежно від її потреб, зокрема:

- **Територіальний фонд соціальної підтримки осіб з інвалідністю** – для отримання допоміжних засобів реабілітації (ДЗР).

- **Територіальний центр комплектування та соціальної підтримки** (ТЦК та СП) – для оформлення відстрочки від мобілізації (за потреби).

- **Пенсійний фонд України** (ПФУ) – для призначення або подовження виплат пенсії, державної допомоги для осіб з інвалідністю з дитинства, а також соціальних виплат і пільг, пов'язаних із доглядом за особою з інвалідністю.

Ці звернення необхідні для реалізації прав, передбачених законодавством, та забезпечення всебічної підтримки.

15. ОСКАРЖЕННЯ РІШЕННЯ ЕКСПЕРТНОЇ КОМАНДИ

Якщо людина не згодна з рішенням експертної команди, вона має право його оскаржити:

- **Звернутись до Центру оцінювання функціонального стану осіб – для цього потрібно надіслати скаргу на адресу:**

Україна, 49005, м. Дніпро,
провулок Феодосія Макаревського, 1-А.
Детальніше: ndimspi.gov.ua/tsentr-otsiniuvannia

Розгляд оскаржень проводитимуть експертні команди Центру оцінювання, до складу яких входитимуть лікарі з державних закладів охорони здоров'я з усієї країни.

Ця процедура забезпечує право особи на перегляд рішення та гарантуватиме об'єктивність і справедливість процесу.

Для відгуків та пропозицій щодо оцінювання:
bit.ly/moz_form

Ця покрокова інструкція допоможе вам зрозуміти, як пройти всі етапи оцінювання повсякденного функціонування особи, яке проводиться з професійним підходом, орієнтованим на потреби людини.

Цей продукт став можливим завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Уряд США. Зміст є відповідальністю Моментум Вілз фор Хьюменіті і не обов'язково відображає погляди Уряду США.